

61988J0145

Cauza C-145/88**Torfaen Borough Council împotriva B & Q plc**

„Interpretarea articolelor 30 și 36 din CEE – Interzicerea activităților comerciale duminică”

Tipul și obiectul: cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare privind interpretarea articolelor 30 și 36 din Tratatul CEE, introdusă în fața CJCE, în temeiul articolului 177 din Tratatul CEE, de Cwmbran Magistrate's Court (Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord)

Situația de fapt

Torfaen Borough Council (consiliul municipal din Torfaen), denumit în continuare „Council” pretinde că întreprinderea B & Q plc, fosta B & Q (Retail) limited (denumită în continuare „B & Q”), care operează centre de bricolaj și de grădinarit, a încălcat articolele 47 și 59 din United Kingdom Shops Act din 1950 prin deschiderea în zilele de duminică a magazinelor sale de vânzare cu amănuntul, pentru a se angaja în operațiuni comerciale altele decât cele care sunt prevăzute în a cincea anexă a Shops Act. B & Q este astfel pasibilă de o amendă maximă de 1 000 UKL.

A cincea anexă a Shops Act enumeră articolele care, prin derogare, pot fi vândute în magazine în zilele de duminică. Este vorba, în special, de băuturi alcoolizate, de anumite produse alimentare, de tutun, de ziare și de alte produse de consum curent.

În fața instanței naționale, B & Q a susținut că articolul 47 din Shops Act din 1950 era o măsură cu efect echivalent restricțiilor cantitative la import, în sensul articolului 30 în Tratatul CEE și că această măsură nu era justificată nici în temeiul articolului 36 din Tratatul CEE, nici în temeiul vreunei „cerințe imperative”.

Council a contestat faptul că restricția care se aplică operațiunilor comerciale efectuate în zilele de duminică constituie o măsură cu efect echivalent unei restricții cantitative, motivând că aceasta se aplică în egală măsură produselor naționale și produselor importate și că aceasta nu dezavantajează importurile.

Instanța națională a constatat că interdicția de a deschide magazinul în zilele de duminică a avut drept efect reducerea totalului vânzărilor întreprinderii, că aproximativ 10 % dintre mărfurile oferite de întreprinderea în cauză proveneau din alte state membre și că o reducere corespunzătoare a importurilor care provin din alte state membre trebuia, deci, să urmeze.

Întrucât a considerat că litigiul ridică probleme de interpretare a dreptului comunitar, instanța națională a suspendat judecarea cauzei și a adresat Curții următoarele întrebări preliminare:

1) Faptul că un stat membru interzice unităților comerciale cu amănuntul să deschidă în zilele de duminică în vederea vânzărilor de articole clienților lor, cu excepția anumitor articole determinate a căror vânzare este autorizată, și presupunând că interdicția are drept efect reducerea, în cifre absolute, a volumului de vânzări prin aceste magazine, în mod deosebit a articolelor produse în alte state membre, și, prin această măsură, a volumului de importuri al acestor articole din alte state membre, constituie o măsură cu efect echivalent cu cel al unei restricții cantitative la import, în sensul articolului 30 din tratat?

2) În cazul unui răspuns afirmativ la întrebarea 1, această măsură de interdicție își găsește justificarea într-una dintre excepțiile de la articolul 30 din tratat prevăzute la articolul 36 din tratat sau în oricare altă excepție admisă de dreptul comunitar?

3) Răspunsul la întrebarea 1 sau la întrebarea 2 este influențat de un element din care reiese că măsura în cauză constituie un mijloc de discriminare arbitrară sau o restricție deghizată privind schimburile comerciale dintre statele membre sau că aceasta nu respectă principiul proporționalității sau este nejustificată din alte puncte de vedere?

Motivarea instanței comunitare

Cu privire la prima întrebare

Instanța națională dorește să afle dacă noțiunea de măsuri cu efect echivalent restricțiilor cantitative, în sensul articolului 30 din tratat, include și dispoziții care interzic comercianților cu amănuntul să deschidă în zilele de duminică, în măsura în care această interdicție ar avea drept efect reducerea, în cifre absolute, a volumului de vânzări prin aceste magazine, în mod deosebit de articole produse în alte state membre.

Cu titlu preliminar, este necesar să se constate că o reglementare națională care interzice comercianților cu amănuntul să deschidă în zilele de duminică este aplicabilă nediferențiat produselor importate și celor naționale. În principiu, comercializarea produselor importate din alte state membre devine, deci, mai dificilă decât cea a produselor naționale.

Ulterior este necesar să se amintească faptul că, în Hotărârea din 11 iulie 1985, Cinétheque¹, Curtea a hotărât, cu privire la interdicția de a închiria videocasete aplicabilă nediferențiat produselor naționale și celor importate, că o astfel de interdicție nu este compatibilă cu principiul liberei circulații a mărfurilor prevăzut în tratat decât cu condiția ca eventualele obstacole pe care le ridică în fața schimburilor comerciale comunitare să nu depășească ceea ce este necesar pentru a asigura atingerea obiectivului vizat și ca acest obiectiv să fie justificat cu privire la dreptul comunitar.

În aceste condiții, trebuie, deci, într-un caz precum cel din prezenta speță, să se examineze, în primul rând, dacă o reglementare precum cea în cauză urmărește un scop justificat în privința dreptului comunitar. În această privință, Curtea a susținut deja, în hotărârea sa din 14 iulie 1981, Oebel² că o reglementare națională privind orele de lucru, de livrare și de vânzare în sectorul brutăriei și al patiseriei constituie o alegere de politică economică și socială legitimă în conformitate cu obiectivele de interes general urmărite de tratat.

Aceeași considerație trebuie să se aplice în ceea ce privește normele naționale care reglementează orele pentru vânzarea cu amănuntul. Astfel de reglementări constituie expresia unor alegeri politice și economice prin aceea că vizează asigurarea unei repartiții a orelor de lucru și de odihnă adaptată particularităților socioculturale naționale sau regionale a cărei apreciere aparține, în stadiul actual al dreptului comunitar, statelor membre. Mai mult, astfel de norme nu au drept obiect reglementarea fluxurilor de schimb dintre aceste state.

În al doilea rând, este necesar să se verifice dacă efectele unor astfel de norme naționale nu depășesc ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului vizat. După cum arată articolul 3 din Directiva 70/50 a Comisiei, din 22 decembrie 1969³, măsurile naționale care reglementează comercializarea produselor intră sub incidența interdicției de la articolul 30 în cazul în care efectele lor restrictive asupra liberei circulații a mărfurilor depășesc cadrul efectelor proprii ale unor norme comerciale.

Întrebarea dacă efectele unor anumite norme naționale rămân efectiv în acest cadru este o întrebare referitoare la aprecierea faptelor, care aparține instanței naționale.

¹ 60/84 și 61/84, Rec., p. 2618.

² 155/80, Rec., p. 1993.

³ JO 1970, L 13, p. 29.

Cu privire la a doua și a treia întrebare

Având în vedere răspunsul la prima întrebare, nu este necesar să se răspundă la a doua și a treia întrebare.

Soluția instanței comunitare

Articolul 30 din tratat trebuie interpretat în sensul că interdicția pe care o stabilește nu se aplică unor norme naționale care interzic comercianților cu amănuntul să deschidă în zilele de duminică, în cazul în care efectele restrictive asupra schimburilor comerciale comunitare care pot eventual rezulta nu depășesc cadrul efectelor proprii unor norme de acest gen.